ГР. КАТ. КОНС.
в Перемишлі
Ч.....

РІК 1928. Листопад. Ч. XI.

ПЕРЕМИСЬКІ ЕПАРХІЯЛЬНІ ВІДОМОСТИ

Ч. 5563. — В справі богослужень з нагоди сегорічного Празника Непорочного Зачаття Божої Матери.

Як що року, так і сего поручаємо Всч. ОО. Душпастирям:

1) торжественно посвятити Непорочній Матери Божій свої парохії після нисше поданої формули.

Посвяту належить відчитати по співаній Службі Божій при виставлених Найсв. Тайнах, а по відчитаню посвяти поблагословити нарід Нсв. Тайнами при співі пісни: »Под твою милость прибігаєм«.

2) В неділю попереджаючу сей Празник приготовлять Всч. ОО. Душпастирі своїх вірних на се торжество і заохотять до численного приняття св. Тайн на честь Божої Матери.

3) Перед Празником устроять Всч. ОО. Душпастирі 9-и дневне, а принайменше тридневне богослуження в честь Непорочної Богоматери.

А К Т

посвяти Непорочному Зачатю Божої Матери.

»Я . . . . . хотяй недостойний називатися Твоїм слугою, бажаючи однак віддати Тобі, Пресвята, Пренепорочно Зачата Діво, о скілько можу, як найбільшу

честь і славу, вибираю Тебе за особлившу Покровительку парохії (епархії) мені повіреної, і всіх вірних в ній. В присутности Твого Обручника святого Йосифа і Ангелів хоронителів сеї парохії (епархії) посвячую Тобі (всі міста і села нашого краю і всіх людей, що в них жиють), посвячую Тобі всі родини, їх хати і домівства з добутком і майном, і через Кров Твого Сина, котру за нас проляв, благаю Тебе Пресвята, прийми нас за Твої діти, будь нам Материю, Заступницею, Покровителькою Владичицею і упроси Всемилостива, всім нам ласку у Бога, щоби ми в ділах, словах і гадках стереглися всего, що моглоби не подобатися Богу і Тобі, наша Мати; благослови наш нарід; виєднай йому у Свого Сина, щоби завсіди кріпко держався св. католицької віри, заховував Божий закон, вірно і витревало величав Твоє Пренепорочне Зачатє. Амінь.

За всіх молиш ся Предобра, що прибігають з вірою під могучий Твій покров: бо ми грішні не маємо перед Богом иньшого спасення в біцах і безнастаннім горю. Тяжке носимо бремя гріхів, Мати Вишнього Бога, тому до Тебе припадаємо, спасай від всякого нещастя Твоїх слуг.

Не маємо иньшої помочи, не маємо иншої надії крім Тебе, Пречиста Діво! Ти нам поможи, на Тебе надіємося і Тобою хвалимося; бо ми Твої слуги, не відкидай нас! Амінь«.

Ч. 5490. — До Всеч. ОО. Катихитів вселюдних шкіл.

Поручається Всеч. ОО. самостійним Катихитам вселюдних шкіл надіслати Епп. Ординаріятови звідомлення дотично плянів навчання релігії, яких придержуються та шкільних підручників для науки релігії, що їх вживає дітвора.

З окрема подати:

1) Який матеріял з науки релігії визначили ОО. Кат. в біжучім шк. році на поодинокі кляси (подати розграниченнє).

2) Яких підручників (назвати книжку й автора) уживає дітвора поодиноких кляс?

3) Чи підручники мають усі діти, чи всі з них користають?

4) Чи не за тяжкі вони для дітвори — котрі? чому?

5) Що на думку О. Катихита належалоб змінити в дотеперішних плянах навчання релігії? чому?

6) Які підручники з істнуючих у нас вважає О. Катихит за найбільш відповідні.

Вичерпуючі дані враз з річевими замітками на основі власної шкільної практики належить надіслати в реченці до 20. грудня б. р.

Ч. 5489. — Вс. ОО. Катихити вселюдних і середних шкіл які дотепер не предложили звідомлень з виховної праці над шкільною дітворою зволять їх надіслати сюди безпроволочно. (Гл. Перем. Еп. Від. Ч. IV. за р. 1927).

Ч. 5721. — Конкурс на опорожнені парохії.

З речинцем до 31. грудня 1928. виставляються на конкурс слідуючі опорожнені парохії:

Деканат *Равський*: 1) Голе равське.
„ *Турчанський*: 1) Турка.
„ *Угнівський*. 1) Угнів.

Прошення внесені не по формі і не заосмотрені потрібними залучниками, а особливо без свідоцтва з конкурсового іспиту як і ті, котрі вплинули би по дни 31. грудня 1928, будуть уважані яко безпредметові.

Примічається, що всі Всч. ОО. що одержать презенту на таку парохію, яка крім матерної церкви має ще одну або більше дочерних, зобовязуються в кождім часі, на жадання перемиського Еписк. Ординаріяту згодитися на евентуальне відлучення дочерних церков разом з ґрунтами.

При тім Еписк. Ординаріят повідомляє всіх Отців, наміряючих внести подання о приняття в спис на висше згадані парохії, що дотації їх будуть нормовані по гадці Конкордату.

Жертви на гробницю св. Йосафата у Відні.

Впр. о. пралат Александер Зубрицький 1 доляр, Горохівці 10 зл, Ганчова 20 зл, Лукове 3 зл, Звертів 5 зл, Маластів 25 зл, Військо 5 зл, Лівча 5 зл, Сливниця 4 зл, Липовець 7·15 зл, Рипяни 5 зл, Болохівці 12 зл, Трепча 6 зл, Галівка 16 зл, Цьвіржа 1·50 зл, Купновичі 10 зл, Хлівчани 7 зл, Хревт 5 зл, Солотвини 10 зл, Маластів 22 зл, Бірча 4·24 зл, Диків старий 13 зл, Береги долішні

10 зл, Гійско 4·50 зл. Всч. о. Маринович 2 зл, Тисовиця 6 зл, Коблянська воля 10 зл, Гниле 5 зл, Ростока велика 25 зл, Бонарівка 30 зл, Девятир 13 зл, Павлокома 5 зл, Журавці 10·78 зл, Всч. о. Лопатяк 4·22 зл, Камінка нова 7·65 зл, Радимно 16 зл, Висоцко 4·50 зл, Тирява сільна 10 зл, Костарівці 12 зл, Всч. о. Гамерський Йосиф 10 зл, Всч. о. Андрій Трешневський 15·70 зл, Сілець самб. 4·50 зл, Всч. о. Качмар Дмитро 3 зл, Жуків 25·10 зл, Всч. о. Мирон Колтунюк 5 зл, Сурохів 10 зл, Куличків 4 зл, Суха воля 22·26 зл, Довжнів 10 зл, Ліско 22·47 зл, Волче 2 зл, Грімно 8 зл, Топільниця 12 зл, Мости великі 27 зл, Пруси 7·50 зл, Ліщава горішна 10 зл, Волиця 8 зл, Межибрід 6·64 зл, Всч. о. Фок Ізидор 5 зл, Яворівське мале передмістє 12 зл, Коростенко 5 зл, Всч. о. Симеон Колодій 3 зл, Хащів 9 зл. Смолин 18 зл, Нагачів 10 зл, Всч. о. Хоростіль Василь 2 зл, Ожанна 10 зл, Негрибка 22·70 зл, Манастир 10 зл, Всч. о. Николай Іванусів 10 зл, Вацевичі з дочерними 19.29 зл. (Д. б.)

ХРОНІКА.

Канонічну інституцію одержали:

Ч. 4227. о. Гайда Стефан — Скварява нова.
Ч. 5207. о. Мисик Любомир — Болестрашичі.
Ч. 5208. о. Козенка Александер — Розджалів.

Завідательства одержали:

Ч. 5208. о. Матюк Володимир — Подемщина.

Сотрудництва одержали:

Ч. 5207. о. Сембратович Мирослав — Головсько
Ч. 5429. о. Вітик Михайло — Колбаєвичі.

З гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 22. листопада 1928.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ЙОСАФАТ
Епп.

ЧАСТЬ II.

Рефлексії душпастиря у листопадовий день.

„Восхвалимъ оубо мужи славны и отцы наша въ бытіи... слава ихъ не потребится... похвалы ихъ исповѣсть Церковъ“ (Сир. 44, 1-5)

1.

Дивні почування залягають серце Українця-католика в листопадевий день. Сумніви бють об душу, радіти йому в цей місяць споминами минулого чи в смутку роздирати ризу серця. Цеж місяць жалібних поминок по десятках тисяч найкрасших його синів, спомин трагічного кінця їхнього геройського пориву.

Ми духовні провідники народу свідками цього внутрішного двобою наших вірних, бажаємо згармонізувати ці суперечні почування, направити їх у властиве русло, пронизати надприродним світлом надії воскресіння, теплотою Божої та братньої любови. Так велить нам чин Христового Служителя.

І голосимо їм: Не пора падати духом на згадку про смерть героя. Могила чистої жертви віщує радість воскресіння, запоруку незнищимого життя... Викрешіть в душі кріпку віру надприродну, бо силен Бог із каменя руїни розбудити вам героїв... Ваші слези хай будуть слізми каяття за ваші прогріхи, за те що так далеко відстали ви від ваших героїв.

Та чи справді потішаємо так наших вірних?

Чи лагодимо їхні почування цілющим ліком надприроди?

2.

Страшна буря шаліла над нашою Церквою перед трома сотками літ. Релігійна боротьба огорнула всіх і перемінилася у братовбійчу війну аж до самовинищення. Руїна обхоплювала холодною рукою українську землю та єї жильців, їхні моральні й матеріяльні надбання. Провідні

верстви народу не розуміли животворного духа св. Унії і кинули до борби проти неї усі свої сили. В результаті побідили, розторощили ...себе самих. Боже Діло не загинуло, бо в рішаючий мент, коли по людському здавалось стояти на краю гибелі, Провидіннє покликало мужа кріпкого вірою, що власною кровю дав свідоцтво Правді. Св. Йосафат, син української землі, велитом станув серед пожарищ вказуючи землякам шлях релігійного й народнього відродження.

Між своїх прійшов та свої його не пізнали. Відцурались, осудили, власними руками завдали смерть.

У листопадовий день поплила кров чистої жертви.

Для святої Ідеї Єдинства блиснув промінь нового життя, надія на оконечну побіду.

Ми служителі живемо з посіву Його крови, в Його жертві наша сила. Жертвою Його ми ісціліли.

Листопад місяць незвідної надії.

* * *

Минули літа. Змінилися часи, обставини, люди. Одно остало без зміни — злоба у відношені до Ідеї Святого та до Його Особи. Наступає нині воріг посторонній і свій домашний. Гіршиться на саму згадку про імя Святого, клеймом зрадника народу назначує того, що »Українцем був до глибини душі, до шпіку кости — що — любив свою церкву й нарід цілим серцем, церковні обряди й народні звичаї заховував як найвірнійше«. Історик, повістяр, публіцист пропагують культ людських ідолів і чорних ідей, від ряду літ виховують у цім дусі цілі покоління.

Незнищима слава святих, »хвалу їх ісповість Церков«.

А мій обовязок в цім згляді? Як вивязався я з него?

Що зробив для прояснення мрачної атмосфери серед найблизшого окруження? Чим причинився до поширення культу Святого?

Господи з'огрій в мені й у моїх щирих любов до жертви цего листопада.

П.

Слідами Христа-Робітника.

Доказом живучости св. католицької Церкви й єї Божого післанництва є між иншим те, що серед найтяжших ударів вміє вона знайти відповідний засіб оборони й успішно протиставитись усім затіям ворога ба навіть перекувати ворожі ратища та оборонні щити для себе. Оживлена Святим Духом під Його управою вміє вона в кождій добі історії примінитися до обставин і духа часу й знаходить чимраз то нові орудники, щоб сповнити Христовий заповіт »Ідіть отже й навчайте. .«

Модерний суспільний рух опертий на матеріялістичному світогляді, соціялізм і комунізм, якій заволодів широкими масами робітництва, звернув своє вістре ненависти передовсім проти Церкви — явище поуз котрого думаюча людина не може пройти не розглянувши його близше. Церква, яку з таким завзяттям поборював модерний лібералізм з капіталізмом, стала предметом найбільшої ненависти з боку засадничих противників капіталізму соціялістів і комуністів. Церква, що проголосила ідею рівности усіх людей, яка ширить милосердє і любов до найменших а поборює всякий визиск і кривду, стала першим прицілом соціялістично-комуністичного тарану. Поліпшеннє долі працюючих мас, що його видвигають теоретики комунізму як перший клич, є нічим иншим як тільки привабною стикеткою для мало свідомих робітників. На ділі доля працюючих сходить на останній плян, а перше місце, як показує практика, занимає валеннє релігії і Церкви. На доказ цього вистане приглянутись поведінці носіїв цих доктрин у тих державах, де вони частинно або цілковито опинилися при політичній кермі. Обсервуючи це явище деякі учені почали дивитися на комунізм як на свого рода релігійну секту а проф. Артемєв уважає його псевдорелігією, релігією сатани, сатанізмом.

У цей важкий час Боже Провидіннє не опустило Церкви а вказало Їй новий шлях праці при помочі давних євангельських засобів. Насаджений на борзі між робітництвом дух ненависти до Церкви пригадав вірним зазив незабутнього »Папи робітників« Льва XIII, проголошений в Енцикліці „Rerum Novarum“, що між ділами суспільного апостоловання »перше місце належиться робітничим сою-

зам«, щоби серед працюючих кляс розбудити повноту духа побожности та добрих обичаїв. З цею метою повстають стоваришення: Товариші св. Павла в Італії, Архибрацтво Ісуса-Робітника в Швайцарії, Католицька робітнича молодь в Бельгії, вкінці засноване 1926 р. в Tours Згромадженнє Ісуса-Робітника. Широку й успішну діяльність розвинула особливо остання з названих організацій, яка повстала за благословеннєм і заохотою теперішного Папи Пія XI.

Практика останніх років доказала, що до пасторизації робітничих мас не вистарчають дотеперішні засоби, що до цего потрібно спеціяльних людей, свого рода монахів-робітників, які в цілій повні посвятилибся апостольській праці. Відчувається потреба свого рода робітничого, релігійного чина, який дававби спромогу найкрасшим споміж робітників у власному середовищі вправлятися в християнській досконалости. Потреба тут чогось звичайного, простого, як про се колись мріяв св. Вінкентій à Paulo, коли покликував до життя Сестри Милосердя, але згідного з вимогами духа часу. Ці нові апостоли не сміють виріжнятися від робітників способом життя мають злятись з масою на те, щоб єї перемінити та відродити. Так голосив колись Спаситель, що Він післаний від Отця, щоби навчати покірних. І якуж вибрав до цього дорогу? Прийшов на світ не в священичій касті Арона а в убогій робітничій сімї й добровільно лишився далі робітником. Через те оставив нам вічний примір, як повести апостольську працю між людьми, як стати всім для всіх, робітником серед робітників.

Оці правди лягли в основу статута »Згромадження Ісуса-Робітника«. Це згромадженнє не є конґреґацією в стислім розумінню ані церковним брацтвом. Слово »згромадженнє« значить тут тільки, що брацький союз. Є воно союзом приязни, складеним з осіб, які числять найменче 18 літ життя; мужчини й жінки творять тут окремі ґрупи. Ці союзи стараються обновити релігійне життя серед робітничих та урядничих клясів на зразок перших християнських громад. Після відбутого новіціяту апостоли Ісуса-Робітника складають приватні часові обіти, опісля приреченнє на вірність і витреваннє в праці й щойно відтак стають дійсними членами згромадження. Під управою зверхників ведуть вони спільне життє по правилам немов

одна робітнича сімя, від якої ні простотою убору, ні їди ні мешкання не ріжняться. Згромадженнє принимає до себе також людей з висших кляс суспільства, о скільки вони бажають вести життє убогих і вповні жертвувати себе робітникам. Таке бувало серед вірних первісної Церкви. Є також щось в роді третого чина; ученики Ісуса-Робітника принимають особи, які бажають як найбільше наблизитись до життя апостолів але внаслідок ріжних перепон, прим. родинних обовязків до згромадження вступити не можуть. Священики не належать до згромадження тільки прирікають перед Богом жити в уботости та служити ділу апостольства серед найбіднійших. ,За те одержують право до заслуг і молитов зромадження.

Дійсними членами згромадження є лиш апостоли, яких добирається дуже старанно. Вони відбувають новіціят і ведуть дальше життє так звичайні релігійні згромадження; відбувають реколекції, розважання, студії над енцикліками, спільні зібрання, вправи в послуху, слухають Служби Божої, принимають часто св. Причастє, зберігають право дискрепії і т. и. Апостоли Ісуса-Робітника стремлять до освячення себе на зразок св. Родини шляхом сповнювання скромних діл з великим серцем. Провідною думкою статута є отвирати й влекшувати дорогу до найвисшого совершенства не накладаючи при тому ніякого сталого обовязку, який не давби погодитися з ріжнородністю умовин а його духом второпна мовчанка й постійна заохота до діл великодушности. Тому що найбільшим суспільним лихом є недостача взаїмної любови, ненависть і зависть, поставило згромадженнє чесноту любови на начальному місці в розумінню, як його подає св. Ап. Павло. Згромадженнє заходиться не так біля помноження числа своїх членів як радше вироблення і скріплення в них відповідного духа. В місце ворогування суспільних кляс ставить воно їх єдність, при чому обстоює слушні домагання робітничої верстви для поправи єї долі як рівнож стремління красшого уладу праці.

Потребу спеціяльних способів душпастирської праці серед широких робітничих верств, які підпали під вплив комунізму, зрозуміло передовсім французьке духовенство. Деякі священики залишають університетські катедри та вигідні парохії, ідуть в робітничі квартали, стають убогими

серед убогих проповідуючи царство Христа—Робітника. Також межи світськими людьми зявляється чимраз більше таких, що покидають вигідне життя і прямують на передмістя, щоби тут побожним життям серед праці й діл милосердя відкопати висохлі джерела св. віри та християнських чеснот. Як далеко поступила апостольська праця невеличкого гуртка священиків та світських на протязі трох років над зараженими комунізмом робітничими масами Парижа й околиці, доказує цього інтересна книжка Єзуїта о. Петра Lhand п. з. »Христос на передмістях«. Читаємо там між иншим: — У Драмсі живе пять до шість тисяч залізничників, які працюють у Товаристві Північних Залізниць. Це товариство наскрізь капіталістичне зовсім не дбає о своїх робітників, яких стан моральний і економічний гідний пожалування. В Bois de Perzay на південь від Парижа є ціла оселя муринів, відкрита тими піонірами св. віри, які також себе зовуть плугаторами, бо плугом віри ріжуть тверду поганську почву, щоб посіяти на ній зерно християнства. Сейчас зявляються всюди дієцезальні місіонарі, будують бараки, виховують дітей. Самі вони бідаки і в нужді живуть. Але ціль їхньої нужди ясніє, й це лекше трафляє до серця комуністів чим блеск прегарних париських церков. Є серед них о. Mercier в віці 55 літ, що покинув спокійну наукову робітню й віддався всеціло праці серед робітництва. Є там о. Touzard 60 літ віку, який покинув богословську катедру Католицького Інституту в Парижі, щоби в занедбаній окрузі на спілку з двома помічниками збудувати деревляну церковцю. Щоби вже на Різдво Христове міг в Церковці замешкати Цар робітників, помогли йому в будові в останніх днях добровільно два робітники-комуністи. В Лютеці вибудував один молодий священик барак у виді омнібуса — внутрі вівтар, прикрашений свічками та полевими цвітами. Є це великоміські катакомби християнства двайцятого століття. У Villepinte парох будує церковний барак і сам звозить зі зелізниці до церкви статуї святих. На »червенім« сході Парижа, в Boligny будують церков безплатно і добровільно комуністи. Їхній парох покинув радо гарну парохію в середмістю, щоби працювати разом з ними; волів убожество й те тільки, що необхідне для життя. В другій парохії в Boligny 63-літний священик, перебігає улиці, спинається

по нужденних сходах до ще нужденнійших кватир, щоби бідакам голосити св. Євангеліє. Парох цей побудував велику каплицю а в її крипті позволив бавитися дітям. У Montreuil можна бачити 70 літнього каноніка катедри Notre-Dame, як блідий і дрожачий від старости іде по улиці. Це апостольська любов до видідичених вигнала його з прекрасного надсекванського города на нужденне передмістє.

О. Piquet з Malmaisson, якого вже 25. літ тому подивляв граф Альберт de Mun, що він »з брудної вулиці зумів зробити цвитуче, суспільне діло«, працює сейчас з добрим успіхом у гнізді комуністів Au Silas. О. Kaichinger, почетний крилошанин колеґіяти, начальний редактор »Червоної Блюзи«, мешкає мов жовнір на маневрах спільно зі своїм сотрудником у винайнятій на третому поверсі комірці. Молодий, делікатний сотрудник в Altorville їздить ровером по околиці на звіди й віднаходить 6—8 тисячів людей, до яких помешкань не входив ніколи ніякий священик. У Фляндрії збирає він гроші й будує на румовищах між чиншовими домами першу малу церковцю. В Gentilly священик тесля сам робить усякі деревляні парохіяльні знаряди, а кождого дня в зимі тягне сім великих кошів з вуглем, щоб опалити салю парохіяльних зібрань. Власної нужденної кімнатки не огріває; находиться у ній хиба полева постіль та скринка з приладами до Служби Божої з часів війни. У Villejniz священик князь Ґіка, внук останнього володара Молдавії побудував барак величини 8 × 9 m. і тут повнить душпастирські обовязки. Зі всіх сторін напливає до него робочий люд і з повним довірям віддається його проводови.

Як чудово ясніє тут суспільний мир над убогістю комуністичних садиб! Неможливо є навести тут усі великодушні постаті священиків, що віддаються пасторизованню комуністів.

Христос входить до комуністичних кварталів в убогих ризах. Коли в неділю 3. червня б. р. париський Кардинал посвячував бідну церковцю в Saint-Denis, ґреміяльну участь у торжестві прийняли комуністи й просили, щоби »червоний парох« знова їх відвідав. А Кардинал говорив до мас про материнську опіку Церкви над бідними та про благословеннє, що його зібраним людям приносить Божий

Храм. А в душах немов дзвони грали з віддалі пісню воскресення призабутого християнства. В червонім Boligny охрестив Кардинал 52. частинно вже дорослих катехуменів, у новій осяяній світлом церкві. В Jones-Marins вже другий рік бере участь у процесії Божого Тіла музика комуністів. Через кілька років не буде вже в цілім департаменті Секвани ні одної місцевости без церкви.

Оце нові шляхи правдиво апостольської праці над ратованнєм робітничих мас від вічної загибелі. *П. Г.*

З католицького світа.

Культ сатани в совітській Росії. По звідомленням часоп. „Allgemeine Rundschau“ Ч. 30 з 28/7 1928 якийсь Е. Унгерн-Штернберг пише з купелевого місця Уссоліє недалеко Іркутська на Сибірі таке: »Стара деревляна церков з позолоченими копулами замкнена а піп з обстриженою бородою підходить до неї крадькома, зігнений у каблук зі страху, щоби не попасти в небезпечне підозріннє, немовто він все ще бажає ширити »опіюм« серед образованого населення. В церкві працює сейчас клюб безбожників, які проголосили Бога як буржуя здетронізованим а самі розвязують загадку буття зі зарозумілістю ігнорантів розбуджуючи рівночасно у слухачів первісні інстинкти азіятів. Віру викорінюється систематично у менших і несвідомих а скріплюється неповздержку глупоту. В Уссоліє немає вже Бога Утішителя нещасних; потреба етики у побідного пролетара має знайти повне вдоволеннє в революційнім ентузіязмі. Тому діявол вправді тільки як символ буває почитаний як батько усіх революціонерів. В Іркутську мають відправлятися дійсні акти почитання сатани, які переходять в дикі оргії. Знайшлися навіть жрекині сатани, що рекрутуються з бувших дам кабаретів. У тих актах чорного культу мала головно визначитися якась Ірина Гайнцель з Одесси, яка своїм оргіястичним патосом викликує глибоке вражіннє. Якийсь ренеґат, бувший духовний співає перед єї наготою при горіючих свічках богохульні молитви й складає поклін маєстатови темряви. На престолі

стоїть зломаний хрест, голова Спасителя звернена в низ, побіч хреста збанок наповнений кровю чорного козла з доданими каплями людської крови а далі кусок скіри покритий шерстю з чорного кота. Переворотність цього ритуалу зєднує вірі в сатану деяких осібняків з посеред півінтелігенції, що в рабстві буденного життя глядають подразнюючих нерви вражінь«.

Перед ювилеєм св. Отця. Ювилейні торжества св. Отця будуть офіціяльно започатковані дня 20. грудня б. р. великою медіолянською процею, яка прибуде до Риму на інавґурацію нового льомбардського семинара на Есквіліні. Ця величава будівля має бути внедовзі викінчена й ще в листопаді зайнята студентами богословії з медіолянської провінції. Офіціяльна інавґурація відбудеться 20. грудня, в 49. річницю ординації св. Отця Пія XI. Від того дня будуть тревати ювилейні торжества аж до 20. грудня 1929. р. а навіть довше. Римський комітет скликав сходини в ціли вироблення дефінітивної програми.

Кардинал Бертрам про матірну мову. Дня 21. жовтня ц. р. відбулося посвячення парохіяльного костела св. Йосифа в місцевости Міська Дуброва коло Битома на Шлеську. В торжестві посвячення взяв участь епископ з Бресляв кардинал Др. Бертрам, який виголосив з тої нагоди довшу проповідь у німецькій мові. На просьбу кардинала перекладав цю проповідь на польську мову о. пралат Сверк. Вечером тогосамого дня відбулося прийняттє в честь кардинала Бертрама в Битомі, в часі котрого пардинал виголосив бесіду про значіннє матірної мови в релігійнім вихованню, звертаючись до присутних зі зазивом: *„Виховуйте ваших діток у правді. Хай діти ваші ніколи не забудуть, що правдиві користи можуть віднести тільки з власної матірної мови з мови їхніх батьків“*.

Праця польського католицького духовенства Сандомірської дієцезії. В днях 17 і 18 жовтня б. р. відбувся в Сандомірі річний зїзд оо. деканів. Зібрані представники 21. деканатів під проводом свойого Ординарія, при співучасти епископа-суфрагана Преосв. о. Кубіцького радили над важними стравами дієцезії. В першу чергу порушено справу уліпшення метод нинішнього душпастировання, голошення проповідей, оживлення парохіяльних організацій,

поширення місійної акції серед світських, як рівнож обговорено докладно відношеннє духовенства до науки релігії в школі й поза школою. Кромі цього розглядано справи звязані з виконаннєм конкордату, врешті дискутовано над справою Ліги католицької та суспільної акції. Оживлена дискусія панувала в часі обговорювання буджету дієцезальних секретаріятів для суспільних справ. Прийнято буджет у висоті 4.200 зл. місячно. На покриття звязаних з тим витрат рішено оподаткувати усіх священиків по 15 золотих місячно. Належить ствердити, що секретаріяти суспільної праці ведуть акцію серед робітників і серед молоді, яку обєднують в організацію Польської Молоді. Головно праця серед молоді дає дуже гарні успіхи. Зорганізованих в стоваришенях Польської Молоді у сандомірській епархії є сейчас 5.291 осіб; епархія числить 206. стоваришень. Секретаріяти організували всілякі курси прим. рільничий, годівельний, спортові, шиття і т. д. Секретаріят для робітничих справ розвивав живу діяльність у фабричних округах дієцезії. З огляду на зрадикалізованнє робітничого елементу акція ця натрапляла на великі труднощі.

В часі нарад порушено також богато инших справ звязаних з теперішним положенням Церкви.

Віра й наука. „Osservatore Romano“ обговорює в довшій статті проблєму відношення віри до науки. В XIX століттю проголосила наука смерть релігійних ідей а нині знаходить чимраз живіший відгомін теза, що між наукою а релігійною вірою не заходить ніяка суперечність. Чолові представники французької науки признають вартість віри й істнованнє Бога. Ось що каже хемик Андре: »Чуємо, що над нашою волею володіє висша воля«. Такий визначний ґеольоґ як Тернієр пише: »Наука обмежена з природи річи, яка радше відчуває таїнства чим їх досліджує, немов запрошує чоловіка, щоби переступив єї границі«. Инший ґеольоґ Lacroix каже: »Ґеольогія не осягнула нині нічо иншого як лиш модернізацію клясичних доказів на істнованнє Бога«.

Стаття згаданого часопису наводить богато ще инших подібних висказів як прим. маршала Фоша і т. п. і доходить до такого заключедня: »Грізним ворогом віри може бути тільки незнаннє а ніколи наука«.

Немов ілюстрацією цеї правди є звідомленнє часопису »El Debate«, що королівсько-еспанська академія наук серед великого торжества іменувала членом своєї природничої секції о. Barroiro, Августіянина, який має великі заслуги через свої досліди над фльорою і фавною Филипинських островів. Соціялістична міська рада в Бордо назвала одну з головних улиць міста іменем славного професора Arnazan-a, одного з найзнатнійших представників французької медицини. Arnazan, професор медичного факультету в Бордо був ревним почитателем Пречистої Діви з Люрд. З його помічю зорґанізовано й розбудовано знане медичне бюро в Люрд в цілі дослідів над чудами, які там мали місце. Цей великий учений мав відвагу на прилюдних зібраннях вказувати на можливість чуда та на його згідність з наукою.

Пастирський лист швайцарських епископів о суспільній і міжнародній справедливости. Виданий в лучности зі загально-союзним швайцарським днем молитви пастирський лист швайцарських епископів боронить ідеї природного права проти правного позитивізму. Справедливість і закон, які відповідають степенованню, поділови й порядкови Божого творива, є старші й святіші чим держава й воля одиниці. Справедливість і право є необхідні для мирного стану суспільства, бо мир є чергованнєм порядку. Держава, яка насилує справедливість і фаворизує одних горожан чи кляси а кривдить і тисне других, держава котра не має відваги покарати злочинця, не може користати з благ мира.

Як держава так і суспільство мусить руководитися справедливістю, що лагодить непорозуміння. Урядники, робітники, служачі винні дбати о інтерес свойого правління так як о свій власний. Економічне життє не може служити виключно якнайбільшим зискам а купці й торговці не повинні управляти лихви на нужді населення. »Справедливий має вправді мало але те що посідає є плідне і кріпить. Але коли хтось мусить собі сказати: *на твоїм майні тяжить несправедливість, людська погорда, гроза Божої кари,* чи може він з того радіти, чи може воно принести йому благословеннє? Згортав з поспіхом а забув, що все минеться мов весняний сніг. Нечесний сотик проковтне сто других«.

Справедливість має проникати також відносини міждержавні. Без неї держави булиб хиба великими розбійни-

чими бандами. Великі народи мають памятати, що їхні права не є чимсь більше святим як права народів малих. Панованнє мира в суспільности залежить рівнож від справедливого відношення до минувшини й теперішности. Не вільно нам руйнувати легкодушно теперішність, ізза того що єї культурні добра є спадком по предках, бо вони є духовним надбаннєм людства. Здоровий поступ не сміє відкидати традиції. О скільки має він бути здійснений, тоді треба йому числитися з необхідністю історичного думання і признавання духових животних сил, які оконечно обосновлюють хід усіх земних справ, він обовязаний памятати на Боже Провидіннє. Тому агенти руїни не сміють мати приклюнників серед католицького загалу. Найвисшою і найважнішою справедливістю є, справедливість у відношенні до Бога, яку сьогодні прогнано зі сумління одиниць, родин і держав. Свободу безчестити Бога називають нині свободою совісти а на ділі є вона свободою болохулення. Держава, яка погороджує Божими Законами, суспільність, котра не стараєсь їх виконувати, гублять самих себе, бо запереченнє права робить неможливим збереженнє якогонебудь права в загалі.

ОГОЛОШЕННЯ.

Оповістка V. Секції П. Е. П.

Чергова Конференція Членів П. Е. П. відбудеться вівторок дня 11. грудня 1928. о год. 11-ій в Духовній Семинарії.

На дневнім порядку відчит і дискусія на актуальні душпастирські теми. О численну участь П. Т. Членів просить — *Управа V. С.*

Накладом гр. кат. Еп. Консисторії в Перемишлі.
Друкарня гр. кат. Капітули в Перемишлі.